

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z powództwa L. S.
przeciwko (...) Liceum Ogólnokształcącemu im. (...) w R.
o przywrócenie do pracy, odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 15 maja 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w R.
z dnia 13 sierpnia 2013 r., sygn. akt VI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uzasadnienie

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nie spełnia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. powołanie się przez skarżącego na jakiegokolwiek względy, które w jego ocenie uzasadniają przyjęcie skargi do rozpoznania. Argumentacja uzasadniająca taki wniosek powinna nawiązywać do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06, LEX nr 189753).

Jako okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący – z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. – wskazał, że „(...) Istotnym zagadnieniem prawnym wymagającym zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy jest określenie kiedy i w jaki sposób członek związku zawodowego może być wyznaczony imiennie do reprezentowania go, a co za tym idzie jak i kiedy może zostać nadana mu ochrona. Zagadnienie owo zrodziło się na tle stanowiska Sądu Rejonowego w R. oraz Sądu Okręgowego w R., który w zaskarżonym wyroku uznał, że by L. S. mógł być objęty ochroną to Komisja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” musiała otrzymać zgodę Zarządu Regionu, mimo iż art. 34 w zw. z art. 32 ustawy o związkach zawodowych, stanowią iż sam zarząd może imiennie wskazać osoby które są obejmowane ochroną. Jeżeli zarówno sąd I jak i II instancji zajmują rażąco wadliwe stanowisko w w/w przedmiocie oznacza to, że istnieje potrzeba zajęcia w tym przedmiocie stanowiska przez Sąd Najwyższy. Również oba sądy, Sąd Rejonowy w R. jak i Sąd Okręgowy w R. mimo wyrok SN z 3.10.2006 r., III PK 57/06, wyrok SN z 10.01.2002 r., I PKN 771/00, OSNP-wkł. 2002 nr 10, poz. 4, wyrok SN z 9.08.2005 r., II PK 392/04, OSNP 2006 nr 11-12, poz. 179, uznały, zwolnienie L. S. było zgodne z obowiązującym stanem prawnym. Należy przypomnieć, że L. S. był nauczycielem dyplomowanym, jest to najwyższe wyróżnienie jakie może posiadać nauczyciel, nadto ma wykształcenie pozwalające mu nie tylko uczyć wychowania fizycznego, ale również może uczyć informatyki. Dyrektor szkoły przy zwolnieniu go w ogóle nie wzięła pod uwagę jego stażu pracy, osiągnięć jak i jego „uniwersalności” przez co zwolniła go z pracy mimo wspomnianego stanowiska Sądu Najwyższego, jej decyzję podtrzymały również w/w sądy mimo utartego i jednolitego stanowiska Sądu Najwyższego. W związku z czym powstaje zagadnienie prawne jakie kryteria musi przyjąć dyrektor szkoły, który zmuszony jest do redukcji etatów i jakich nauczycieli, winien zwalniać w pierwszej kolejności. Kolejnym ważnym zagadnieniem prawnym które wyłania się na kanwie przedmiotowej sprawy jest kwestia doręczeń pism. Otóż, dyrektor szkoły o tym, że planuje zwolnić L. S. poinformował Komisję NSZZ „Solidarność” zaznaczając, że czeka na opinię w tej sprawie, koniec wyznaczonego przez dyrektora 7 dniowego terminu przypadał na 30 maja 2012 roku. Przewodniczący związku w tym właśnie dniu nadał pocztą

opinię w sprawie zwolnienia L. S., w której zajął stanowisko, a które wcześniej wyrażał ustnie w rozmowie z dyrektorem w obecności kadrowej szkoły, iż nie zgadza się na zwolnienie powoda oraz, że ten jest chroniony, mimo iż pismo do dyrektora szkoły doszło w 1 czerwca 2012 roku to ta, już 31 maja 2012 roku, wręczyła L. S. wypowiedzenie. Zgodnie z utartą praktyką jak i art. 165 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu, przez co według powoda, taka sama zasada winna obowiązywać między dyrektorem szkoły a związkiem zawodowym. Należy bowiem stwierdzić, że w chwili gdy sporządzono pismo szkoła była zamknięta, a że termin wyznaczony został w na 7 dni, tj. mijał 30 maja 2012 roku o godzinie 00:00 to przewodniczący związku Andrzej Stępnikowski wysłał pismo za pomocą polskiego operatora. 2. W świetle wyroku Sądu Okręgowego w R. okazuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym, jakie pojawiło się w niniejszej sprawie, a ma znaczenie ogólne, jest to czy przepisy ustawy o związkach zawodowych mają znaczenie jedynie dla organizacji zakładowych czy również międzyzakładowych. Zgodnie z przepisem art. 34 prezentowanej ustawy wydawałoby się, że odnoszą się również do organizacji międzyzakładowych, jednakże nie jest to stanowisko ujednolicone, co udowadnia chociażby teza Sądu Rejonowego w R. jak i Sądu Okręgowego w R. 3. Na rozpoznanie przez Sąd Najwyższy zasługuje również kwestia tego, czy dyrektor wręczających wypowiedzenie umowy o pracę winien pouczyć nauczyciela o możliwości przejścia w stan nieczynny oraz kiedy i w jakiej formie takie pouczenie powinno być przedstawione nauczycielowi. Zdaniem skarżącego dyrektor w dowolnej formie może przedstawić nauczycielowi możliwość przejścia w stan nieczynny, jednakże ze względu na ważność takiego pouczenia zdaniem powoda winno być ono przedstawione w formie pisemnej". Z kolei w kwestii potrzeby dokonania wykładni skarżący wskazał, że „(...) istnieje potrzeba wykładni prawa, a mianowicie kwestii jakie kryteria musi przyjąć dyrektor szkoły publicznej przy zwalnianiu nauczycieli. Przede wszystkim jawi się potrzeba wyjaśnienia czy w sytuacji gdy nauczyciel jest. uprawniony do nauczania kilku przedmiotów, a dyrektor nie ma etatów na jeden z przedmiotów to czy może takiego nauczyciela przenieść do nauczania innego przedmiotu, w zamian za innego nauczyciela,

oczywiście w przypadku gdy nauczyciel uprawniony do nauczania kilku przedmiotów jest nauczycielem dyplomowanym z kilkudziesięcioletnim doświadczeniem, a nauczyciel uczący jednego przedmiotu jest nauczycielem kontraktowym nie mającym żadnego doświadczenia. Wykładni wymaga również przepis art. 165 § 2 k.p.c. co do tego, czy przepis ten należy stosować do organów takich jak dyrektor szkoły, jaki moment jest decydujący o zachowaniu terminu wyznaczonego przez dyrektora. Powyższe kwestie stanowią zarzut kasacyjny, gdyż Sąd Rejonowy oraz Sąd Okręgowy uznały, że zwolnienie L. S. odbyło się zgodnie z prawem. Według strony skarżącej należy wziąć pod wzgląd to że L. S. był pracownikiem chronionym, że dyrektor podjął błędną kategoryzację, oraz zwolnił L. S., bez zapoznania się z opinią NSZZ „Solidarność” której jest członkiem nadto nie pouczył go o możliwości przejścia w stan nieczynny. Jak wynika z zarzutów zawartych w podstawach skargi kasacyjnej oraz z ich uzasadnienia, niniejsza skarga jest oczywiście uzasadniona.”.

Powołane przez skarżącego okoliczności nie uzasadniają – w ocenie Sądu Najwyższego – przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że uzasadnienie wniosku opartego na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. musi zawierać odpowiedni wywód prawny zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawieniu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymagania konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy, wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r.,

III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, LEX nr 560581; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504; z 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, LEX nr 560494) i 4) dotyczyć kwestii prawnych budzących rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Ponadto, co jest istotne, zagadnienie prawne powinno odnosić się do konkretnego przepisu prawa albo konkretnej regulacji prawnej, co oznacza konieczność sformułowania przez skarżącego, jakiego przepisu (zespołu przepisów lub norm prawnych) prawa materialnego lub procesowego dotyczy przedstawiane zagadnienie. W rozpoznawanej sprawie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnieniu nie zawarto wyводу, który spełniałby powyższe wymagania. Z kolei dla spełnienia wymagania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. konieczne jest przedstawienie, jakie poważne wątpliwości budzi wykładnia określonych przepisów prawa lub wskazanie rozbieżnych orzeczeń sądowych wydanych w oparciu o różną wykładnię tych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z 25 października 2007 r., V CSK 357/07, LEX nr 621244; z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera wyводу identyfikującego jakiegokolwiek rozbieżności w orzecznictwie ani nawet wątpliwości, jakie może budzić wykładnia przepisów tam wskazanych. Z kolei powołując się na oczywistość naruszenia prawa przez zaskarżone orzeczenie, skarżący obowiązany był wykazać kwalifikowaną postać tego naruszenia, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Przedstawiony wniosek takiej oczywistości nie wykazuje.

Z ustaleń faktycznych niniejszej sprawy wynika, że do objęcia powoda szczególną ochroną wymagana była zgodnie z § 49 ust 9 statutu zgoda Zarządu Regionu. Zgodnie z art. 32 ustawy o związkach zawodowych gwarancjami trwałości stosunku pracy w sferze podmiotowej zostali objęci m.in: - imiennie wskazani - członkowie zarządu zakładowej organizacji związkowej, - imiennie wskazani „inni pracownicy będący członkami zakładowej organizacji związkowej”, upoważnieni do reprezentowania tej organizacji wobec pracodawcy albo organu lub osoby dokonującej czynności w sprawach z zakresu prawa pracy (....). W niniejszej sprawie powód nie był bowiem członkiem zakładowej organizacji związkowej, ale organizacji międz Zakładowej. Zatem wskazane jako podstawa skargi kasacyjnej naruszenie art. 32 ustawy o związkach zawodowych w związku z art. 34 tej ustawy przemawia za tym, że nie jest to zarzut co do prawa, lecz co do faktów. W obowiązującym stanie prawnym Sąd Najwyższy nie jest uprawniony zaś do badania prawidłowości zarówno ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. O ile bowiem ten ostatni również jest „sądem faktu” i w myśl ogólnie niekwestionowanych zapatrywań orzecznictwa oraz doktryny kontynuuje postępowanie merytoryczne (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC 2000 nr 10, poz. 193; z dnia 5 lutego 2006 r., IV CK 384/05, niepublikowany; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r., III CZP 62/02, Biul. SN 2003 nr 3, s. 14), o tyle Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.